

[Jørgen Gram.]

heder i samhandelen — og på, at der, også i Tyskland, skabes veje til, at befolkningen i sin helhed kan evne at konsumere både den nuværende og en øget produktion af levnedsmidler indenfor Europaområdet.

Ellers er tiden ikke moden til tanken. Men der var under førnævnte sags behandling en ting mere, som har undret i Danmark, den nemlig, at fremtrædende personligheder, derunder også en højtstående embedsmand, har kæmpet imod, at den tyske regering gennemførte løftet om toldnedsættelse, med den begrundelse, at Danmark yder nogle millioner kroner som tilskud til kulturelle formål blandt landsmænd i Sydslesvig.

Vi må opfatte denne mærkelige sammenblanding som en trusel mod et helt legalt humanitært, folkeligt og kirkeligt arbejde blandt landsmænd — et arbejde og en hjælp, som vore landsmænd har krav på.

Men her støder vi på et fundamentalt modsætningsforhold, som der ikke kan bygges bro over, nemlig dette, at man fra tysk side betragter Sydslesvig som et ældgammelt tysk land, hvilket også gælder befolkningen, og i den bevægede debat fornylig i landdagen i Kiel talte ministerpræsident Lübke om — jeg beder om tilladelse til at citere —

„at Kiel-erklæringen ikke skulle være et fribrev til indbrud i det tyske folk (Volks-tum)“.

På baggrund af denne påstand er intet forlig muligt.

I memorandummet fra det danske udenrigsministerium til de allierede om den kongelige danske regerings synspunkter med hensyn til Tysklands fremtidige ordning, som alle demokratiske partier har tilsluttet sig, slås det fast, at Slesvig i århundreder hørte til Danmark, men man blev tvunget til at afstå hele landsdelen i 1864.

Og på denne baggrund er det, at Danmark og vi danske har både ret og pligt til at give vor samhørighed med befolkningen dernede synlige udtryk, økonomisk, hvor det trænges, men til syvende og sidst er det tungest vejende overfor verden fastholdelsen af, at befolkningen har den menneskeret, at den har lov til at leve sit eget liv og selv bestemme over, hvilket folk den føler sig nærmest knyttet til.

Spørger man, hvor grænsen da går for denne selvbestemmelsesret, lad da også historien tale: vendt mod syd i den holstenske port i Rendsburg stod i hvert fald fra 1671 på sydsiden af Ejderen den såkaldte Ejdersten med indskriften — den stod på latin, jeg citerer den her på dansk — „Ejderen, det romerske riges grænse.“ Det

var jo det tysk-romerske rige, der taltes om, og nordfor var ikke Tyskland, men Danmark, og det er befolkningen, der boede der, som igennem generationer har erhvervet odelsretten til selvbestemmelsen. Hverken i Østtyskland eller Sydslesvig kan en tilflyttet eller skibbrunden befolkningsdel gøre krav på den samme ret som den hjemmehørende befolkning.

Når nu den sydslesvigske dansksindede befolkning til regeringen i Bonn har besværet sig over en hel række overgreb imod den fra forskellig side — nu inden Tyskland har opnået den fulde suverænitet —, hvad så? Ja, vi ser jo, at en Kiel-erklæring ikke kan klare det; men vi har ofte fremført, at når endelig fredsforhandlingerne kom, ville Danmark få lejlighed til at gøre en indsats for vore landsmænds og vor egen fremtids skyld. Den højtærede udenrigsminister har lige været inde på dette spørgsmål og givet et svar og en udredning, som jeg var glad for. Jeg er helt klar over den politiske udviklings konsekvenser, men en røst fra Danmark nu til de allierede, ville den ikke have værdi for fremtiden, både for den sydslesvigske befolkning og for Danmark, enten den får positive resultater eller ej?

Det er et spørgsmål, jeg stiller; udenrigsministeren har delvis besvaret det, og jeg vil da også sige, at jeg kræver ikke noget svar; tværtimod tilføjer jeg en tak til udenrigsministeren både for hans redegørelser i går og i dag og for det arbejde, som jeg ved han gør, uden at det kommer offentligt frem.

Må jeg tilsidst sige et par ord til det ærede medlem hr. Hans Hedtoft. Jeg var ked af de skarpe ord til sydslesvigerne i slutningen af det ærede medlems tale, foranlediget af rektor Bøgh-Andersens tale, idet denne tale på mig havde lige den modsatte virkning. Der var efter min mening to ting, som Bøgh-Andersen slog fast. For det første: vi, sydslesvigerne, må selv føre kampen dernede. Det er det, vi har spejdet efter: om de magtede det, om de var nok til det; om de var uddannede nok til det. Nu er man kommet til det resultat, at man tør sige det: vi må selv føre kampen hernede! Det kan da kun glæde os, at de slår dette fast og mener at kunne gøre det; det takker vi dem for.

For det andet sagde rektor Bøgh-Andersen: det er muligt, at vor politik kan komme til at gå på tværs af Danmarks politik. Jeg regner med, at rektor Bøgh-Andersen her sigter til dette, at de danske sydslesvigerne ligesom de tyske socialdemokrater går imod den tyske remilitarisering, medens vi i Danmark jo nu går ind derfor. Men når vi husker, at for ikke længe siden havde vi det samme